



Sygn. akt IV KK 389/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Dołhy

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Danuta Bratkrajc

w sprawie **P. C.**

skazanego z art. 209 § 1 kk

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 28 listopada 2013 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Z.

z dnia 6 czerwca 2013 r.

**uchyła zaskarżony wyrok i sprawę P. C. przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Z. do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

P. C. oskarżony został o to, że:

- w okresie od 7 października 2011 r. do marca 2013 r. w Z., będąc zobowiązanym prawomocnym wyrokiem sądowym, uporczywie uchylał się od płacenia rat alimentacyjnych na rzecz swojego małoletniego syna D. C., przez co

naraził go na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o przestępstwo z art. 209 § 1 k.k.

W trakcie rozprawy przed Sądem Rejonowym w Z. w dniu 6 czerwca 2013 r. oskarżony P. C. przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i odmawiając składania wyjaśnień złożył wniosek, na podstawie art. 387 § 1 k.p.k., o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego i wymierzenie mu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania tytułem próby na okres 3 lat, oraz dodatkowo orzeczenie środka probacyjnego w postaci zobowiązania do systematycznego łżenia na utrzymanie małoletniego syna.

Prokurator nie sprzeciwił się (k. 91 v). Sąd nie odebrał stanowiska co do wniosku oskarżonego od obecnej na rozprawie E. J., ustawowego przedstawiciela małoletniego pokrzywdzonego D. C. (k. 91 - 92).

Sąd Rejonowy w Z., uznał, iż okoliczności popełnienia przez oskarżonego zarzucanego mu przestępstwa nie budzą wątpliwości, a cele postępowania, pomimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości, zostaną w ten sposób osiągnięte, oraz nie sprzeciwiają się uwzględnieniu wniosku obecne strony i na podstawie art. 387 § 2 k.p.k. postanowił o uwzględnieniu wniosku oskarżonego o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego. Nadto na podstawie art. 387 § 4 k.p.k. uznał za ujawnione dowody wymienione w akcie oskarżenia (k. 92). Tym samym Sąd Rejonowy zaakceptował złożony wniosek o wydanie wyroku skazującego w przytoczonym kształcie.

Następnie wydanym tego dnia wyrokiem, Sąd Rejonowy w Z.:

- I. uznał P. C. winnym popełnienia zarzucanego mu czynu wyczerpującego znamiona przestępstwa określonego w art. 209 § 1 k.k. i za to, na podstawie art. 209 § 1 k.k., wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności;
- II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 1 k.k., art. 72 § 1 pkt 3 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił na okres próby lat 3, zobowiązując oskarżonego w tym okresie do systematycznego łżenia na utrzymanie syna D. C.
- III. na mocy art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych, obciążając nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok nie został zaskarżony przez żadną ze stron i uprawomocnił się w dniu 14 czerwca 2013 r. (k. 94).

Od tego wyroku kasację złożył Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok w całości na korzyść skazanego D. C. i zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów postępowania, a mianowicie art. 387 § 1 i 2 k.p.k., polegające na wymierzeniu oskarżonemu P. C., dobrowolnie poddającemu się odpowiedzialności karnej, wbrew treści zaakceptowanego na rozprawie wniosku, kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3 w miejsce proponowanej we wniosku oskarżonego kary 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, z jednoczesnym pominięciem odebrania stanowiska co do wyrażenia sprzeciwu od obecnego na rozprawie przedstawiciela ustawowego małoletniego pokrzywdzonego, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Z.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna.

Podzielić należy stanowisko Prokuratora Generalnego z kasacji, że zaskarżony wyrok został wydany z rażącym naruszeniem przepisów prawa procesowego, wskazanych w zarzucie kasacji.

Sąd Rejonowy w Z., wyrokując w dniu 6 czerwca 2013 r., wymierzył oskarżonemu karę w wysokości nieodpowiadającej przyjętym w tym zakresie uzgodnieniom i treści zaakceptowanego przez siebie wniosku.

W zaistniałej sytuacji Sąd ten dopuścił się rażącego naruszenia przepisów art. 387 § 1 i 2 k.p.k. Treść wskazanych przepisów nie daje bowiem sądowi pierwszej instancji możliwości wymierzenia kary innej niż proponowana we wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności karnej jaka została zaakceptowana przez uprawnionych uczestników postępowania, a następnie stanowiła podstawę podjętej przez sąd decyzji o wydaniu wyroku skazującego bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Sąd wprawdzie nie jest związany wydanym postanowieniem co do uwzględnienia wniosku oskarżonego, jednak zmiana zapatrywania co do zaaprobowanych wcześniej warunków skazania pociągać musi

za sobą jednoczesną decyzję o odstąpieniu od postępowania w trybie uregulowanym w art. 387 k.p.k.

Jeśli w ocenie Sądu Rejonowego w Z. wysokość zaproponowanej we wniosku oskarżonego kary nie była adekwatna do stopnia karygodności popełnionego przez niego czynu, to należało uzależnić uwzględnienie wniosku od dokonania zmiany wskazanej przez Sąd, a następnie - w zależności od stanowiska oskarżonego i pozostałych stron - albo wniosek uwzględnić i wydać wyrok w trybie art. 387 k.p.k., albo skierować sprawę do rozpoznania na zasadach ogólnych. Skoro Sąd Rejonowy w Z. nie skorzystał z możliwości przewidzianej w art. 387 § 3 k.p.k., to orzeczenie kary surowszej niż wnioskowana przez oskarżonego i zaaprobowana przez prokuratora, było niedopuszczalne.

Nie ulega wątpliwości, że opisane naruszenie prawa miało istotny wpływ na treść wydanego w stosunku do P. C. wyroku.

Ubocznie należy też zauważyć, iż obowiązkiem Sądu Rejonowego w Z. było odebranie stosownego oświadczenia od obecnej na rozprawie ustawowej przedstawicielki małoletniego pokrzywdzonego (por. wymóg art. 387 § 2 k.p.k.). Warunkiem uwzględnienia wniosku jest brak sprzeciwu stron postępowania, zaś odebranie stanowiska tylko od jednej z obecnych na rozprawie stron, rodzi wątpliwość co do braku sprzeciwu odnośnie proponowanych warunków skazania, a w konsekwencji spełnienia wymogów pozwalających na uwzględnienie wniosku.

Kierując się przedstawionymi wyżej motywami Sąd Najwyższy z mocy art. 537 § 2 k.p.k. i art. 535 § 5 k.p.k. orzekł jak w wyroku.